

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПУБЛІЧНОГО ПРАВА**

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ
І НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ
ЮРИСПРУДЕНЦІЇ У СВІТОВІЙ НАУЦІ»**

16–17 грудня 2016 р.

**Київ
2016**

УДК 34(063)
ББК 67я43
Т 33

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Голова організаційного комітету:

Галуцько В.В. – д.ю.н., професор, директор Науково-дослідного інституту публічного права.

Члени організаційного комітету:

Дрозд О.Ю. – к.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративної діяльності Національної академії внутрішніх справ;

Бобрік В.І. – к.ю.н., старший науковий співробітник, завідувач відділу юрисдикційних форм правового захисту суб'єктів приватного права Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної академії правових наук України;

Гаруст Ю.В. – д.ю.н., доцент, завідувач відділу публічного права Науково-дослідного інституту публічного права;

Гиренко І.В. – к.ю.н., доцент, заступник директора Науково-дослідного інституту публічного права з міжнародних проектів;

Ішнін М.І. – д.ю.н., професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, завідувач кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Коросід С.О. – д.ю.н., заступник директора Науково-дослідного інституту публічного права з наукової роботи – завідувач відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт;

Курило В.І. – д.ю.н., професор, академік Академії наук вищої освіти України, заслужений юрист України, проректор з навчально-наукової роботи, правових та соціальних питань Національного університету біоресурсів і природокористування України;

Овчарук С.С. – д.ю.н., доцент, завідувач відділу проблем захисту суб'єктів публічно-правових відносин Науково-дослідного інституту публічного права.

Теоретичний аналіз і наукові дослідження юриспруденції у світовій науці:

Т 33 Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 16–17 грудня 2016 р.). – К. : Науково-дослідний інститут публічного права, 2016. – 144 с.

ISBN 978-966-916-205-2

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Теоретичний аналіз і наукові дослідження юриспруденції у світовій науці». Для студентів, аспірантів, викладачів, науковців юридичних вищих навчальних закладів, представників судових та інших правозастосовних органів держави, адвокатів, представників юридичних громадських організацій.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

Погляди авторів, викладені в цьому збірнику, необов'язково відображають позицію організаторів міжнародної науково-практичної конференції.

УДК 34(063)
ББК 67я43

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Вакарюк Л. В.

Інтерпретація категорії «правовий режим» у сучасній юриспруденції 7

Дергільова О. Г.

Нотаріальний акт як особливий різновид правових актів 11

Кравченко Б. О.

Початок книгодрукування в Україні: Швайпольт Фіоль 14

Семенікова А. С.

Актуальні напрями удосконалення нормотворчої діяльності
органів державної влади в контексті євроінтеграційних процесів 16

СЕКЦІЯ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Джуган В. В.

Законодавче закріплення джерел фінансування політичних партій в Україні,
Польщі та Федеративній Республіці Німеччина: порівняльний аналіз 19

Лешух А. Р.

Конституційна процесуальна відповідальність як один із радикальних засобів
забезпечення відповідального врядування та контролю за діяльністю
(бездіяльністю) суб'єктів державної влади в Україні 22

Ситнік Д. Р.

Народовладдя та виборність як принципи
місцевого самоврядування в Україні 26

Федоров О. А.

Українські діаспори в країнах світу: конституційно-правовий аспект 28

СЕКЦІЯ 3. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Боголідова Т. С.

Ліцензійний договір за законодавством України 32

Вовкович М. М.

Особливості договору про репродуктивні права фізичних осіб 35

Ковтун Н. Г.

Запровадження медіації у правову систему України з урахуванням
характеристики інституту медіації англо-американської
та романо-германської правових систем 38

Косьмій Л. Р.

Особливості наукових досліджень проблеми процесуального вирішення трудових спорів у 1991–2010 рр.41

СЕКЦІЯ 4. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

Конюхов Є. А.

Щодо спеціального порядку подання заяв до антимонопольних органів.....46

СЕКЦІЯ 5. ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Дибань М. П.

До питання про захист права працівників на приватне життя.....50

Мхиторян А. М.

Визначення базових міжнародних стандартів
щодо протидії дискримінації за ознакою інвалідності53

СЕКЦІЯ 6. ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО; АГРАРНЕ ПРАВО; ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО; ПРИРОДОРЕСУРСНЕ ПРАВО

Кашеєва О. С.

Захист екологічних прав людини.....57

СЕКЦІЯ 7. АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Бамбізов Є. Є.

Інформаційна складова діяльності податкових органів України61

Большіт Ю. Л.

Місце та особливості Державної фіскальної служби України
у системі суб'єктів державного контролю за виробництвом
та обігом алкогольних напоїв і тютюнових виробів63

Бурбика В. О.

Адміністративно-правова норма як елемент механізму
адміністративно-правового регулювання взаємодії
органів місцевого самоврядування з правоохоронними органами65

Голоднова Т. С.

Загальна характеристика контрольно-наглядової діяльності
у сфері управління майном військових формувань України68

Голуб В. О.

Історичні аспекти правового регулювання надзвичайних
правових режимів у Республіці Польща.....71

Гончар Л. Я. Аналіз основних нормативно-правових актів, що встановлюють правові засади організації діяльності адміністративних судів.....	74
Кулікова О. Ю. Щодо окремих питань бюджетної децентралізації в Україні (у контексті європейського досвіду).....	77
Лісовол О. М. Сутність валютного контролю, його принципи та напрями здійснення	79
Настенко М. О. Організаційно-правові елементи фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарювання.....	81
Педак С. В. Суб'єктний склад публічно-правових спорів, пов'язаних з оскарженням рішень, дій або бездіяльності державного виконавця	84
Полтавський Е. М. Правове регулювання службово-бойової діяльності підрозділів безпеки дорожнього руху сил охорони правопорядку під час реагування на кризові ситуації, що загрожують національній безпеці України.....	86
Рудниченко С. М. Ознаки адміністративно-правового регулювання діяльності державної судової адміністрації України.....	88
Хатнюк Н. С. Тенденції розвитку та вдосконалення системи податкових правовідносин	90
Шруб І. В. Посилення відповідальності за порушення прав і законних інтересів осіб з інвалідністю.....	94
СЕКЦІЯ 8. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО	
Дудусь А. В. Механізм подання скарг у пенітенціарній системі	99
Іщук О. В. Особливості щодо кваліфікації дій осіб, вчинених організованою групою.....	101
Клюменко О. А. Certain aspects of migration processes in Ukraine and the world	104
Косюк Р. М. Проституція в Україні: кримінологічні проблеми запобігання	107
Шаповалов О. О. Пошукові ознаки злочину	110

**СЕКЦІЯ 9. КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС
ТА КРИМІНАЛІСТИКА; СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА;
ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ**

Лизак А. С. Стадійність формування показань	113
Лизак Я. В. Прокурор під час судового огляду на місці	116
Лисецький О. О. Повноваження слідчого як елемент його процесуальної незалежності	117
Серебрянський П. В. Підстави застосування заходів безпеки до осіб, які беруть участь у кримінальному процесі	120
Солдатенко О. А., Фурман К. В. Актуальні питання застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у кримінальному судочинстві України	124
Южека Р. С. Тактико-психологічний аспект одночасного допиту двох чи більше вже допитаних осіб	126

СЕКЦІЯ 10. СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

Святоцька В. О. Сутність і юридична природа інституту адвокатури Франції як складової європейської правової культури	130
---	-----

СЕКЦІЯ 11. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Василиця Н. В. Поняття та сутність міжнародного права прав людини	134
Кучерук М. М. Візія протидії тероризму в міжнародному праві	136
Невара Л. М. Роль міжнародних конференцій у становленні Болонського процесу	140

СЕКЦІЯ 1. ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА; ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНИХ І ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

Вакарюк Л. В.,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри публічного права

*Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
м. Чернівці, Україна*

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ КАТЕГОРІЇ «ПРАВОВИЙ РЕЖИМ» У СУЧАСНІЙ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

Не дивлячись на величезне розмаїття значень категорії «правовий режим», що використовується в галузевій юридичній літературі стосовно до характеристики об'єктів правового регулювання, до нині дана проблема не отримала належного вивчення і дослідження. Як наслідок цього, вченими і дослідниками зазначеної проблеми виробились різноманітні підходи до самого розуміння і визначення даної правової дефініції. У сучасній юридичній науці, як зауважує В.Я. Настюк та В.В. Белевцева, поняття «режим» частіше розглядається як одна із найважливіших категорій юрисдикції. ... це поняття виражає визначальні, вузлові сторони правової дійсності. Тому цілком виправдано, що останнім часом у вітчизняній юридичній літературі зроблені спроби здійснити й загальнотеоретичне осмислення досліджуваної категорії [1, с. 19].

Постає питання, як інтерпретувалося і як інтерпретується поняття «правовий режим» у юридичній літературі вченими правознавцями. Так, у свій час, В.Б. Ісаков правовий режим висвітлював як соціальний режим деякого об'єкта, закріпленій правовими нормами і забезпечений сукупністю юридичних засобів [2, с. 258-259]. У працях раннього періоду С.С. Алексєєва, правовий режим визначається як порядок регулювання суспільних відносин, виражений у комплексі правових засобів [3, с. 216]. Пізніше вчений знову ж таки визначає правовий режим як порядок регулювання, який виражений в комплексі правових засобів з акцентом на те, що саме правові засоби характеризують особливе поєднання взаємодіючих між собою дозволів, заборон, а також позитивних зобов'язань і саме вони створюють особливу спрямованість регулювання» [4, с. 184-185]. Згодом автор підкреслює, що юридичний режим є особливою, цілісною системою регулятивного впливу, яка характеризується специфічними прийомами правового регулювання, до яких він відносить особливий порядок виникнення, формування і здійснення прав і обов'язків, специфіку і способи реалізації санкцій, дію принципів [5, с. 105]. У більш пізніх працях С.С. Алексєєв акцентував увагу на тому, що існування терміну «правовий режим» ще раз свідчить про багатогранність, об'ємність

права, про те, що ключове значення нормативності при характеристиці права зовсім не передбачає його зведення до однієї лиш «системи норм» [6, с. 263]. Тобто вчений розглядає правовий режим як одну із сторін правового регулювання, а отже, правовий режим є правовим, нормативним, динамічним і системним утворенням, яке проявляє свою динамічну дію завдяки правовим засобам поряд з такою категорією як механізм правового регулювання. Окрім того, правовий режим вчений розглядає як напрямок правового регулювання, який виражається в системі правових засобів – дозволів і заборон, які поєднуючись і взаємодіючи між собою, створюють той самий напрямок правового регулювання. При цьому відкритими залишаються питання, як співвідносяться між собою такі категорії як правовий режим, метод, механізм правового регулювання та яке їх місце у правовому регулюванні суспільних відносин. Адже і метод і механізм також змістовно і структурно містять правові засоби та відіграють не останню роль (принаймні один із них – метод) у визначенні напрямків правового регулювання. Необхідно відзначити, що дана концепція С.С. Алексєєва отримала свій подальший розвиток як в загальній теорії права, так і в інших галузях права і на протязі багатьох років стала домінуючою у юриспруденції.

Більш новітній період також характеризується відповідними трактуваннями даного поняття [7, с. 301]. Разом з тим простежуються й дещо інші підходи до даного визначення. Так, О.В. Петришин, В.Д.Ткаченко під правовим режимом розуміють певний порядок правового регулювання, який забезпечується через особливе посидання залучених для його здійснення способів, методів і типів правового регулювання [8, с. 410]. Як бачимо, правовий режим поєднується з певним порядком саме правового, а не державного регулювання.

Російські вчені А.В. Малько та І.С. Барзілова в своїй спільній монографії розглядають правовий режим як особливий порядок правового регулювання, що виражається у визначеному поєднанні юридичних засобів, що створює бажаний соціальний стан і конкретну ступінь сприятливості або несприятливості для задоволення інтересів суб'єктів права [9, с. 9]. З огляду на зазначене, категорія правовий режим є більш змістовною характеристикою правових засобів, які повинні окреслити певне правове поле для діяльності суб'єктів, шляхом визначення їх правового статусу і виокремити рамки правового становища об'єктів.

В.Я. Настюк та В.В. Белєвцева, проаналізувавши низку точок зору щодо поняття «правовий режим» і розкривши його зміст, зробили висновок про те, що правовий режим у структурно-функціональному сенсі – це: а) закріплена у законодавстві цільова сукупність прав, обов'язків та відповідальності; б) система заходів, яка використовується для досягнення поставлених цілей режимної спрямованості; в) система правових заходів, яка полягає у специфіці методів (приймів) регулювання його механізму [1, с. 17]. Говорячи про змістовний характер правового режиму, зазначені вчені виокремлюють систему заходів, яка використовується для досягнення поставлених цілей режимної спрямованості і систему правових заходів, яка полягає у специфіці

методів (прийомів) регулювання його механізму. З огляду на вказане, не зовсім є зрозумілим, що вчені вкладають у дані поняття і чим вони різняться один від одного. Доречніше, на нашу думку, виділити систему правових і юридичних заходів, де перша система заходів сприяє здійсненню правового регулювання в цілому, в залежності від закономірностей суспільного розвитку, і систему юридичних заходів, що запроваджується на державному і договірному рівні через способи, прийоми (метод) правового регулювання, що є необхідними для оптимального досягнення відповідної мети і завдань, що стоять перед правотворчими органами.

С.О. Кузнiченко та А.С. Спаський визначають правовий режим як правову форму відносин у певній сфері суспільного життя, що має комплекс правових засобів, якими забезпечується відповідний порядок динаміки цих відносин у часі й просторі та визначаються напрями правового регулювання. Відповідно адміністративно правовий режим дослідники розуміють як правову форму динаміки адміністративно правових відносин у часі і просторі, що має визначену мету регулювання та забезпечена комплексом правових засобів [10, с. 73]. Можна частково погодитися з авторами щодо такої інтерпретації даного поняття. Адже «правовий режим сприяє гнучкості юридичної форми» і таким чином дозволяє їй краще реагувати на ті чи інші відмінності, особливості суб'єктів (їх правового статусу) і об'єктів (їх правового режиму) приповідносин, ті часові і просторові фактори, що включені у сферу дії права.

Дослідивши категорію юридичного режиму у юридичній науці і законодавстві, І.О.Соколова прийшла до висновку, що під правовим режимом слід розуміти засновану на загальних засадах (типах) регулювання сукупність взаємопов'язаних між собою правових засобів, які забезпечують стійке нормативне впорядкування певної сфери суспільних відносин, виражають ступінь жорсткості юридичного регулювання, сприятливості чи несприятливості для задоволення інтересів суб'єктів права, припустимий рівень їх активності [11, с. 36]. Однак, на нашу думку, правовий режим не може бути заснований лише на загальних засадах (типах) регулювання, так як правовий режим, образно виражаючись, не може зводитися, тобто ґрунтуватися на системі правових норм, де й принципи права, як загальні засади, проявляють свою регулятивну дію. Як елемент правового регулювання, правовий режим є правовою і юридичною категорією, а оскільки правове регулювання є соціальним явищем, то воно не зводиться лише до велінь держави. Саме тому правовий режим, як ширша категорія по відношенню до юридичного режиму, ґрунтується не тільки на нормах, принципах правового регулювання, відповідно типам, а й насамперед на закономірностях суспільного розвитку, політичному, економічному, соціальному, культурному устрої суспільства і держави в цілому, менталітеті правотворців, залежить від правової політики держави, її історичного розвитку. Крім того, визначення правового режиму через сукупність правових засобів «ставить» його на один щабель з методом і механізмом правового регулювання, та не вказує на його специфіку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Настюк В.Я., Белевцева В.В. Адміністративно-правові режими в Україні: монографія / Настюк В.Я., Белевцева В.В. – Х.: Право, 2009. – 128 с.
2. Исаков В.Б. Механизм правового регулирования: учебник // Проблемы теории государства и права / Под ред. С.С. Алексеева. – М.: Юридическая литература, 1987. – 448 с.
3. Алексеев С.С. Структура советского права / С.С. Алексеев. – М.: Юрид. лит., 1975. – 264 с.
4. Алексеев С.С. Общие дозволения и общие запреты в советском праве / С.С. Алексеев. – М.: Юрид. лит., 1989. – 288 с.
5. Алексеев С.С. Теория права / С.С. Алексеев. – М.: БЕК, 1994. – 224с.
6. Алексеев С.С. Собрание сочинений. [В 10 т. Справоч. том]. Том 6: Восхождение к праву: Поиски и решения. – М.: Статут, 2010 – 495 с.
7. Общая теория государства и права. Академ. курс в 3-х томах. Изд. 2-е перераб и доп. Отв. ред. проф. М.Н. Марченко. Том 1. – М.: Зерцало-М, 2001.– 528 с.
8. Загальна теорія держави і права. [Підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закладів] / М.В.Цвік, В.Д.Ткаченко, Л.Л. Богачова та ін.; за ред. М.В. Цвіка, В.Д. Ткаченка, О.В. Петришина. – Харків: Право, 2002.– 432 с.
9. Правовые режимы: общетеоретический и отраслевые аспекты: монография / под ред. засл. деятеля науки РФ, докт. юрид. наук, проф. А.В. Малько и докт. юрид. наук, проф. И.С. Барзиловой. – М.: Юрлитинформ, 2012. – 416 с.
10. Кузніченко С.О., Спаський А.С. Категорія «адміністративно-правовий режим» в юридичній науці та законодавстві України / С.О Кузніченко, А.С. Спаський // Актуальні проблеми держави і права. – 2007.– Вип. 35. – С. 70-75.
11. Соколова І.О. Правовий режим: поняття, особливості, різновиди. дис... канд. юрид. наук: 12.00.14 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень» / І.О. Соколова. – Харків, 2011. – 180 с.

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ
І НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ
У СВІТОВІЙ НАУЦІ»

16-17 грудня 2016 р.

м. Київ

Підписано до друку 20.12.2016. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 8,37. Тираж 100. Замовлення № 0117-357.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
73034, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а, офіс 105.
Телефон +38 (0552) 39 95 80
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4392 від 20.08.2012 р.